

**Analiza gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Chelmża za
2023 r.**

Chelmża 2024

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel sporządzenia analizy

Podstawą prawną niniejszej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Chełmża jest art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r. poz. 339 z późn.zm.) dalej ustawa, nakładający na gminy obowiązek sporządzenia dokumentu corocznie, do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy.

Zgodnie z powyższym przepisem opracowanie powinno w szczególności objąć:

- analizę możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- analizę potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- analizę kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, wobec których gmina wydała decyzję zobowiązującą do uiszczenia opłaty za odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych (w sytuacji, o której mowa w art. 6 ustawy);
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi podlega publicznemu udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 9tb ust. 3 ustawy) .

Sporządzając niniejszy dokument wykorzystano następujące źródła:

- Sprawozdanie roczne Wójta Gminy Chełmża z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2023 (przekazanego Marszałkowi województwa Kujawsko - Pomorskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi

Ochrony Środowiska w Bydgoszczy za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami - BDO);,

- Sprawozdania rocznego z zakresu gospodarowania odpadami komunalnym przekazywane przez przedsiębiorcę świadczącego usługę w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych za rok 2023 (przekazanego za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami - BDO);
- Sprawozdania miesięczne firmy wywozowej obsługującej Gminę Chełmża, obejmujące informacje o masie odebranych i przekazanych do zagospodarowania odpadów komunalnych wraz z kosztami poniesionymi na wykonanie usługi w okresie od 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r.;
- Sprawozdanie roczne podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych za rok 2023 (przekazanego za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami - BDO);
- Sprawozdania podmiotów zbierających odpady komunalne stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła za rok 2023 (tzw. punkty skupu surowców - przekazanego za pośrednictwem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami - BDO);
- Informacje własne będące w posiadaniu Gminy Chełmża.

2. Liczba mieszkańców gminy na tle masy wytworzonych odpadów w 2023 r.

Gmina Chełmża jest gminą wiejską, zajmującą powierzchnię 179 km². Pod względem administracyjnym Gmina Chełmża położona jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego w odległości ok. 20 km na północ od m. Torunia i ok. 40 km na wschód od m. Bydgoszcz. Gmina graniczy z następującymi gminami: Papowo Biskupie, Lisewo, Płużnica, Wąbrzeźno, Kowalewo Pomorskie, Łysomice, Łubianka, Unisław i Kijewo Królewskie. System osadniczy Gminy stanowi 28 miejscowości sołeckich, w skład, których wchodzi 33 wsie.

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy w roku 2023 wynosiła 9 430 osób, natomiast liczba mieszkańców wynikająca z przedłożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w analizowanym roku wynosiła 7 678 (według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.).

2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Gmina Chełmż podpisała umowę z Zakładem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na zadanie polegające na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Chełmża.

Odpady komunalne przekazane były do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Osnowie.

3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Nie stwierdzono konieczności działań inwestycyjnych ze strony Gminy Chełmża związanych z rozbudową i utrzymaniem systemu odbioru i zagospodarowania odpadów. Od 01.01.2021 r. Gmina przyjęła na siebie obowiązek wyposażania nieruchomości w worki do zbierania odpadów komunalnych segregowanych. Obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki do zbierania odpadów komunalnych zmieszanych i utrzymywanie pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym został przeniesiony na właścicieli nieruchomości (§ 11 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Chełmża przyjęty uchwałą Nr XXIII/143/20 Rady Gminy Chełmża z dnia 28 stycznia 2020 r. Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2020 r. poz.706 z późn.zm.).

Zadaniem, które mogłoby wymagać nakładów finansowych ze strony gminy jest obowiązek utworzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych wynikający z art. 3 ust.2 pkt.6 ustawy. Organizacja i wyposażenie punktu wiąże się z wydatkiem kilkuset tysięcy złotych (utwardzenie powierzchni, ogrodzenie, oświetlenie). Jednakże na terenie Gminy Chełmża obowiązek ten został przeniesiony na odbiorcę odpadów komunalnych. W pełni wyposażony Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonuje na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmży przy ul. Toruńskiej

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami w roku 2023 r. wynikają wyłącznie z potrzeby doskonalenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gminy Chełmża, przede wszystkim w sferze selektywnego zbierania odpadów, prawidłowej segregacji odpadów.

4. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, koszty funkcjonowania systemu.

W dniu 18 grudnia 2020 r. zawarto umowę z Zakładem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na okres od 04 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. Umową objęte zostało zadanie polegające na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Chełmża, oraz zadanie polegające na realizacji usługi związanej z utworzeniem, utrzymaniem i obsługą Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla Gminy Chełmża. Wynagrodzenie dla przedsiębiorcy wykonującego odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów naliczane jest jako iloczyn rzeczywistej ilości odebranych i zagospodarowanych odpadów od mieszkańców i ceny za 1 Mg danego rodzaju odpadów komunalnych.

Łączny roczny koszt obsługi systemu odbioru i zagospodarowania odpadów w 2023 r. wyniósł 2 516 976,02 zł w tym:

- odbiór i zagospodarowanie odpadów wraz z obsługą PSZOK wyniósł 2 450 775,99 zł

- pozostałe koszty administracyjne (wynagrodzenia pracowników, przesyłki pocztowe, koszty egzekucyjne i inne) 43419,03 zł ,

- kara pieniężna za nieosiągnięcie wymaganego w 2019 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych (papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła) – decyzja Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 13 .06 2023 r. – 22781,00 zł.

Na dzień 31.12.2023 r. na terenie gminy było 2547 punktów odbioru odpadów.

Środki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2 171 905,82 zł.

5. Liczba mieszkańców oraz liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2023 roku właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust 1 pkt 3b, byli zobowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych. Gmina w 2023 roku nie podjęła działań określonych w art. 6 ust. 6-12 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2024 r., poz. 399)

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chełmża w 2023 roku.

W 2023 r. z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych zebrano na terenie Gminy Chełmża łącznie 2 437,899 Mg wszystkich frakcji odpadów w tym:

- 1) 2377,60 Mg odpadów z nieruchomości zamieszkałych, odebranych w ramach umowy zawartej pomiędzy Gmina Chełmża a Zakładem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży
- 2) 183,69 Mg z nieruchomości niezamieszkałych, odebranych przez podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Wójta Gminy Chełmża, w ramach indywidualnych umów cywilno-prawnych;
- 3) 198,897 Mg odpadów przyjętych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych

7. Sposób zbierania odpadów komunalnych

Odpady komunalne na terenie gminy były zbierane w postaci zmieszanej i selektywnej. W skład odpadów zbieranych selektywnie wchodzi: makulatura, szkło, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, metale i odpady biodegradowalne.

Obowiązują dwa systemy zbierania odpadów:

- system workowy (odpady selektywne);

- system pojemnikowy (odpady zmieszane i selektywne).

Na terenie Gminy Chełmża ze strumienia odpadów komunalnych wydzielane są również tzw. odpady problemowe w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, meble i odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte opony oraz zużyte baterie i akumulatory. Do przyjmowania tego rodzaju odpadów służy Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (zwany dalej PSZOK) zlokalizowany na terenie ZGK sp. z o.o. przy ul. Toruńskiej 1 w Chełmży.

8. Nieruchomości niezamieszkałe.

Gmina objęła właścicieli nieruchomości niezamieszkałych w zakresie domków letniskowych lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.

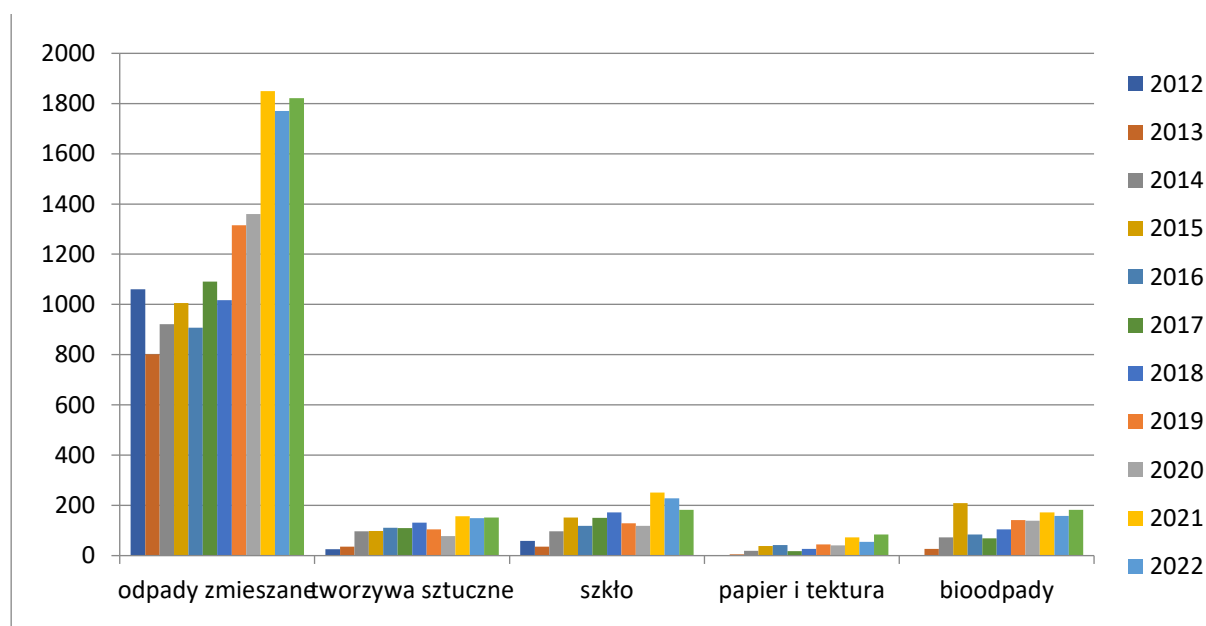
Właściciele pozostałych nieruchomości niezamieszkałych, które nie zostały objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, zobowiązani są do zawarcia indywidualnej umowy w przedmiocie korzystania z usług wywozu odpadów komunalnych.

9. Ilość i rodzaj odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chełmża w 2023 r.

Ilość odpadów podano w niniejszej analizie na podstawie otrzymanych sprawozdań od firm wywozowych, jakie w 2023 r. odbierały od właścicieli nieruchomości odpady komunalne oraz w oparciu o wyniki zbiórki odpadów w ramach prowadzonego PSZOK., a także na podstawie sprawozdań przekazanych od firm wywozowych obsługujących tereny niezamieszkałe.

Ilości i rodzaje odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Chełmża		
Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa odpadu (Mg)
15 01 01	opakowania z papieru i tektury	83,49
15 01 02	odpady z tworzyw sztucznych	151,23
15 01 07	opakowania ze szkła	236,96
16 01 03	zużyte opony	11,15
16 02 16	elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	0,025
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	45,50
17 01 01		41,68

17 09 04	zmieszane odpady z budowy remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	113,34
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,065
20 01 23*	urządzenia zawierające freon	4,236
20 01 10	Odzież	0
20 01 32	leki inne niż w 20 01 31*	0,16
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,018
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	1,566
20 01 36	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, i 20 01 35	6,527
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	182,06
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	38,91
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1821,22
200199	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0

9. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

W roku 2023 strumień odpadów komunalnych zmieszanych wyniósł 1821,22 ton, przy czym cała masa została przekazana na sortownię odpadów. Masa odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania frakcji o wielkości powyżej 80 mm wyniosła 0 Mg, natomiast frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm wynosiła 702,2234 Mg.

Bioodpady zebrane w 2022 r. przekazane były do miejsca odzysku tj. na kompostowanie do instalacji komunalnej w Osnowie. W roku 2023 ilość zebranych odpadów ulegających biodegradacji wynosiła łącznie 182,06 Mg. Najlepszą metodą zagospodarowania odpadów zielonych jest ich kompostowanie w przydomowym kompostowniku, czyli w miejscu ich wytwarzania.

10. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gminy zostały zobowiązane do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 35% wagowo za rok 2023. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych obliczany jest jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalnych.

W 2023 r. łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi wynosiła 443,9064 Mg. Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła wyniosła 128,3685 ton.

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 23,56%.

11. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

W 2023 roku nie przekazano do termicznego przekształcenia wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Chełmża. W związku z powyższym stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy wynosi 0.

10. Podsumowanie

Dokonując analizy gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Chełmża w roku 2023 należy stwierdzić, że chociaż system funkcjonowania odpadami komunalnymi funkcjonował w sposób prawidłowy, to nie udało się osiągnąć Gminie wymagane

przepisami prawa poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami wybranych frakcji odpadów komunalnych. W związku z powyższym, głównym zadaniem dla Gminy Chełmża jest realizacja zadań związanych z podnoszeniem świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi celem osiągnięcia zwiększonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

Opracowała:
Agata Ojdowska